

Potrat – najväčšia hrozba pre mier

Matka Terézia pri preberaní Nobelovej ceny mieru v roku 1979 povedala na tému potratu dôležité slová.

Potrat je najväčšou hrozbou pre mier vo svete. Každý život je životom Boha v nás. Nenarodené dieťa má v sebe Boží život. Nemáme nijaké právo zničiť ho, nech by sme na to použili akékoľvek metódy. (...) Dieťa je vždy Boží dar. Ak je potrat povolený vo vysoko rozvinutých krajinách, tieto krajiny sú najúbohejšie z úbohých. Najväčším nebezpečenstvom pre mier je potrat. Ak môžeme zničiť život, ktorý nám daruje Boh, alebo ak sa matka môže stať katom svojich detí, čo máme povedať o iných vraždách a vojnách vo svete? Ľudia sa dnes nemajú navzájom radi a tu je počiatok hrozby pre mier. Potrat je pôvodcom zla vo svete...

Bože, obdar nás milosťou, aby sme na celom svete vedeli ukončiť zabíjanie detí v lone matky. Najsvätejšia Panna Mária, ty si z láskou prijala Ježiša, preto pomáhaj matkám a chráň ich od hriechu potratu!

Nenarodené deti sú najúbohejšie z úbohých. Sú Bohu veľmi blízke. Vždy prosím lekárov, aby nikdy nezabíjali nenarodené deti.. Ak ich niekto nechce, ja ich prijmem. Vždy nájdeme rodiny, ktoré si tieto deti adoptujú. V očiach každého dieťaťa vidím prítomného Boha. Ak budú matky naďalej zabíjať svoje vlastné deti, tak sa nám nepodarí zabrániť vojnám. ■

Vyznania lekára, ktorý robil potraty

Stojan Adaševič si ten deň zapamätal na celý život. Bol študentom lekárskej fakulty a v lekárskej izbe usporadúval kartotéku. Sedel v kúte nad papiermi, keď sa v miestnosti začali zhromažďovať gynekológovia. Nevšimli si bokom čupiaceho chlapca a začali sa rozprávať o rôznych prípadoch zo svojej praxe.

Stojan Adaševič si ten deň zapamätal na celý život. Bol študentom lekárskej fakulty a v lekárskej izbe usporadúval kartotéku. Sedel v kúte nad papiermi, keď sa v miestnosti začali zhromažďovať gynekológovia. Nevšimli si bokom čupiaceho chlapca a začali sa rozprávať o rôznych prípadoch zo svojej praxe.

Doktor Rado Ignatovič spomínal na istú tehotnú ženu, ktorá prišla, aby si dala zobrať svoje dieťa. Potrat sa nepodaril, lebo gynekológ nedokázal roztvoriť kľúčok maternice. Keď lekári začali hovoriť o ďalších osudoch ženy, načúvajúcí Sto-

jan skamenel. Zrazu pochopil, že zubárka z neďalekého zdravotného strediska, o ktorej muži rozprávali, je jeho mama.

„Už nežije, ale ktovie, čo sa stalo s dieťaťom, ktorého sa chcela zbaviť?“ spýtal sa ktorýsi z gynekológov.

Stojan už nevydržal: „To ja som to dieťa,“ povedal vstávajúc. V miestnosti nastalo hrobové ticho a po chvíli začali lekári jeden po druhom odchádzať.

V nasledujúcich rokoch sa doktor Adaševič často v myšlienkach vracal k tamtej udalosti. Veľmi dobre chápal, že

žije len vďaka tomu, že nejaký lekár spackal potrat. On sám by nikdy takú fušerskú robotu neodviedol. Neraz za ním prichádzali kolegovia, ktorí nevedeli otvoriť kľúčok maternice, no on si vždy vedel rady s týmto problémom. Napokon bol najlepším potratovým doktorom v Belehrade. Rýchlo v tomto odbore predstihol svojho majstra, doktora Ignatoviča, ktorému vďaka jeho neschopnosti vďačil za život.

„Tajomstvo úspechu spočíva v tom, aby ste si vytrénovali ruku častými zákrokmi,“ hovoril, pričom citoval nemecké príslovie Übung macht Meister (cvičenie robí majstra). Verný tejto zásade robil denne 20, 30 potratov. Jeho denný rekord dosiahol 35. Dnes už nedokáže povedať, koľko potratov urobil počas 26 rokov praxe. Ich počet odhaduje na 48 až 62 tisíc.

Celé roky bol presvedčený, že potrat – ako sa učí na lekárske fakultách a píše v knihách – je chirurgický zákrok podobný odstráneniu slepého čreva. Roz-

diel spočíva jedine v odstránení iného orgánu z tela ženy – raz je to kúsok čreva, inokedy „tehotné“ tkanivo.

Pochybnosti sa začali objavovať v deväťdesiatych rokoch, keď do juhoslovanských nemocníc začali zavádzať ultrasonografy. Vtedy Adaševič na obrazovke USG prvý raz uvidel to, čo doteraz nebol viditeľné – vnútro lona ženy a živé dieťa, ktoré si cmúľa prst, pohybuje rukami i nohami. Obvykle o chvíľu kúsky toho dieťaťa ležali pred ním na stole.

„Pozeral som sa, ale nevidel,“ spomína dnes. „Všetko sa zmenilo, keď sa mi začali snívať sny.“

Sen doktora Adaševiča

Vlastne bol to jeden sen, no opakoval sa každú noc, zo dňa na deň, z týždňa na týždeň, z mesiaca na mesiac.

Snívalo sa mu, že kráča po slnkom zaliatej lúke, okolo neho je plno krásnych kvetov, lietajú pestrofarebné motýle, je teplo a príjemne, no napriek tomu ho trápi akýsi znepokojujúci pocit. V istej chvíli sa lúka zaplňa deťmi, ktoré pobejú, hrajú sa futbal, smejú sa. Sú rôzneho veku, od troch,

štyroch rokov do asi dvadsiatky. Všetky sú neobyčajne krásne. Tvár jedného chlapca a dvoch diev-

čat sa mi vidia veľmi známe, ale nevie si spomenúť, odkiaľ ich pozná. Pokúša sa s deťmi rozprávať, ale tie, keď si ho všimnú, vydesené začnú utekať a kričať. Na to všetko sa pozerá človek v čiernych šatách, pripomínajúci mnícha. Nič nehovorí, len prenikavo pozerá.

Adaševič sa každú noc budil vydesený a do rána nemohol zaspať. Nepomáhali ani bylinky a prášky na spanie.

Jednej noci vo sne, úplne vykoľajený z rovnováhy, začal naháňať utekajúce deti. Podarilo sa mu jedno z nich chytiť. Ono vtedy začalo prenikavo kričať: „Pomoc! Vrah! Zachráňte ma pred vrahom!“ V tej chvíli v čiernom oblečený človek sťa orol priletel k Adaševičovi, vytrhol mu dieťa z rúk a ušiel.

Doktor sa prebudil, srdce mu bilo ako zvon. V izbe bolo chladno, no on bol celý rozhorúčený a spotený. Ráno sa rozhodol ísť za psychiatrom. Pretože nebol voľný termín, objednal sa na nasledujúci deň.

Keď nastala noc, rozhodol sa, že vo sne pôjde za „čiernym človekom“ a spýta sa ho, kto je. Tak aj urobil. Neznámy mu odpovedal: „Moje meno ti aj tak nič nepovie.“ Keď však doktor nástojil, odpovedal mu: „Volajú ma Tomáš Akvinský.“

Toto meno Adaševičovi naozaj nič nehovorilo. Počul ho prvý raz. Človek v čiernom pokračoval: „A prečo sa nepýtaš, kto sú tie deti? Nepoznávaš ich?“ Keď lekár odpovedal záporne, Tomáš povedal: „To nie je pravda. Oni ťa poznajú veľmi dobre. To sú deti, ktoré si zabil pri potratoch.“ - „Ako to?“ odporoval Adaševič. „Ved' sú veľké, no ja som nikdy nezabíjal narodené deti.“ - „A ty nevieš, že tu, vo večnosti, na druhej strane, všetky deti rastú?“ opýtal sa Tomáš.

Doktor sa však nevzdával. „Ved' som nezabil dvadsaťročného človeka.“ Tomáš odpovedal: „Zabil si ho pred dvadsiatimi rokmi, keď mal tri mesiace.“

Vtedy si Adaševič zrazu spomenul, na koho sa ten dvadsaťročný mládenec a tie dve dievčatá tak podobajú – na jeho veľmi dobrých známych, ktorým pred rokmi robil potrat.

Chlapec vyzeral tak, ako vyzeral jeho otec, keď mal dvadsať. Bol to Adaševičov dobrý priateľ a jeho

žene urobil potrat presne pred dvadsiatimi rokmi. V tvárach dievčat doktor spoznal črty ich matiek, z ktorých jedna bola jeho sesternicou.

Keď sa zobudil, rozhodol sa, že už nikdy v živote neurobí potrat.

V ruke som držal bijúce srdce

V nemocnici na neho čakal bratranec so svojou milenkou. Mali u neho dohovorovaný termín potratu. Bola v štvrtom mesiaci tehotenstva a chcela sa zbaviť svojho deviateho dieťaťa.

Adaševič odmietol, avšak bratranec ho nahováral tak dlho a nástojčivo, až nakoniec ustúpil: „No dobre, posledný raz v živote.“

Na obrazovke USG zreteľne videl obrysy dieťaťa i cmúľanie prstu. Roztiahol maternicu, vsunul do nej kliešte, niečo nimi zachytil a vytiahol. Pozrel sa a uvidel, že v nich drží malú rúčku. Položil ju na stôl, no tak, že nerv z odtrhnutého ramena sa dotkol miesta, kde bol rozliaty jód. Rúčka sa zrazu sama začala pohybovať. Vedľa stojaca zdravotná sestra až vykričala: „Celkom ako nohy žaby na cvičeniach z fyziológie!“

Doktor sebou trhol, no potrat nepre-rušil. Znova vložil kliešte do maternice, niečo chytil a vytiahol. Tentoraz to bola malá nôžka. Stihol si len pomyslieť: „Len aby som ju nepoložil zas na ten jód,“ keď v tom iná sestra, ktorá stála za ním, ▷

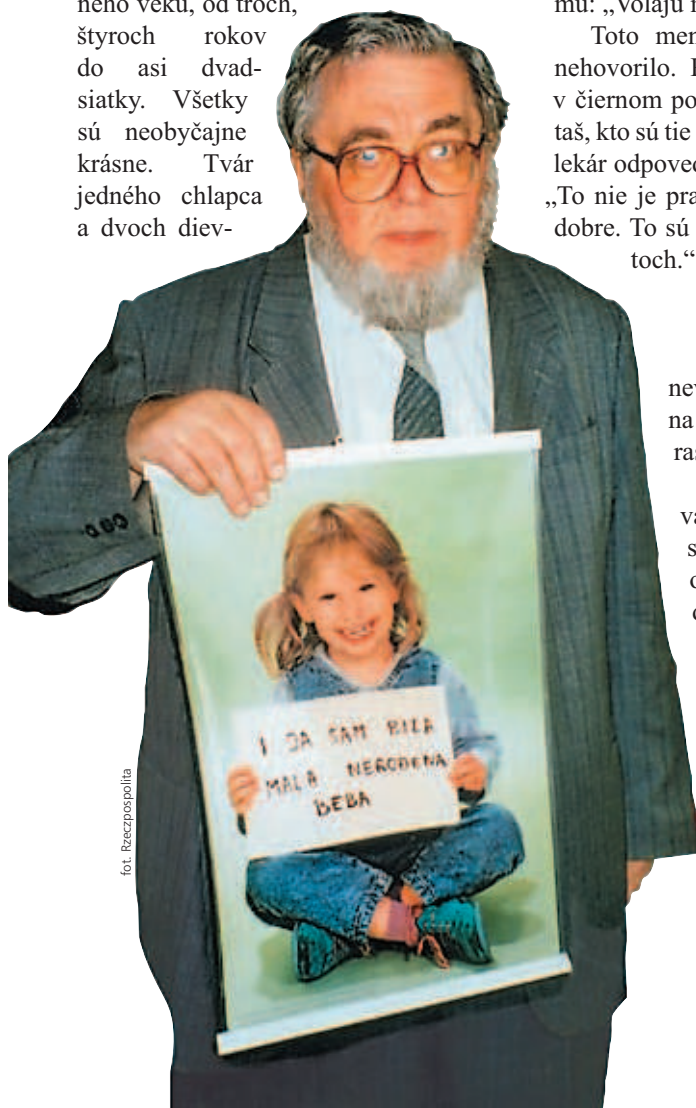

foto: Peczpospolita

foto: archiv MSJ

pustila na zem tácku s chirurgickými nástrojmi. Rozľahol sa buchot, doktor až podskočil, uvoľnil kliešte a nôžka spadla hneď vedľa ruky. A tiež sa začala pohybovať.

Všetok personál videl také čosi prvý raz – pohybujúce sa končatiny na stole. Adaševič sa rozhodol všetko, čo ostalo v maternici, rozdrviť na kašu a vysať ako beztvárú hmotu. Tak aj urobil. Začal sekať, mliaždiť, drviť. Keď vytiahol kliešte v presvedčení, že uvidí kašu z mäsa, uzrel... ľudské srdce. Ešte bilo, čoraz pomalšie a pomalšie, až napokon prestalo biť. Vtedy pochopil, že zabil človeka.

Zotmelo sa mu pred očami. Nevedel, ako dlho to trvalo. Zrazu pocítil, ako ho niekto myká za rameno a počul vydesený hlas sestry: „Doktor Adaševič! Doktor Adaševič!“

Zistil, že pacientke hrozí vykrvácanie. Prvý raz po dlhom čase sa začal vrúcne modliť k Bohu: „Pane Bože, zachráň nie mňa, ale túto ženu!“

Keď v maternici zostanú veľké zvyšky plodu, tak na jej dôkladné vyčistenie treba najmenej desať minút. Tentoraz sa to doktorovi podarilo dvoma vsunutiami nástrojov do pošvy. Keď si zložil rukavice, vedel, že už nikdy v živote neurobí potrat.

Vedro ako nástroj pri potrate

Keď svoje rozhodnutie oznámil primárovi, vyvolalo to údiv. Ešte sa nestalo, aby v belehradskej nemocnici nejaký gynekológ odmietol robiť potraty. Začali na neho robiť nátlak, aby zmenil rozhodnutie. Plat v nemocnici mu zmenšili na polovicu, dcéru vyhodili z práce, syna z prijímacích

skúšok na vysokú školu. Útočili na neho v tlači i televízii. Písali, že socialistický štát mu poskytol vzdelanie, aby mohol robiť potraty, no on sabotuje štát.

Po dvoch rokoch nátlaku bol na pokraji nervového zrútenia. Rozhodol sa, že nasledujúci deň sa ohlási u primára a požiada o pridelenie potratu. Avšak v noci sa mu prisnil Tomáš, poklepal ho po pleci a povedal mu: „Si mojím dobrým priateľom. Bojuj ďalej.“ Nasledujúce ráno doktor za primárom nešiel. Rozhodol sa bojovať.

Keď už je reč o vojne, Adaševič uvažuje takto: „Ako ináč vysvetliť tie jatky, ktoré sa tu na Balkáne diali, ak nie odvrátením sa ľuď od Boha a nedostatkom úcty voči ľudskému životu?“

Aby to neboli len plané reči, rozpráva o praxi, ktorá je v Srbsku bežná: „Pretože náš zákon stanovuje, že život dieťaťa je chránený až od prvého nadýchnutia sa, čiže od chvíle, keď prvý raz zakričí, legálne sa robia potraty aj v siedmom, ôsmom, ba dokonca aj deviatom mesiaci tehotenstva. Tu už ani nemožno hovoriť o potrate, lebo v skutočnosti sa vyvoláva predčasný pôrod. Pri gynekologickom kresle je vedro s vodou a kým dieťa stihne vykriknúť, zapchajú mu ústa a strčia ho do vody. Oficiálne je to potrat a všetko sa deje v súlade so zákonom – dieťa sa predsa nenadýchlo.“

Adaševič cituje Matku Teréziu z Kalkaty: „Ak matka môže zabiť vlastné dieťa, čo môže zabrániť mne i tebe, aby sme sa nezabíjali navzájom?“

Dnes sa väčšina potratov v Srbsku robí na súkromných klinikách, ktoré

nezverejňujú informácie o počte ukončených tehotenstiev. Podľa Adaševičových výpočtov na 25 počatých detí pripadá sotva jedno živo narodené. Teda 24 bytostí je zničených.

„Je to skutočná vojna narodených s nenarodenými,“ hovorí doktor. „V tejto vojne som viackrát zmenil front. Najprv som bol ako nenarodený odsúdený na smrť, potom som sám zabíjal nenarodených, teraz sa zas usilujem brániť ich.“

„Začal som sa zaujímať aj o život Tomáša Akvinského, o ktorom som dovtedy nemal ani tušenia. Rozmýšľal som, prečo som videli práve jeho, a nie iných svätcov, tým skôr, že je to katolícky svätec, no ja som pravoslávny. Aby som si to objasnil, začal som študovať Tomášovo učenie. A čo som zistil? Našiel som jeho texty, v ktorých tvrdil, že ľudský život sa začína 40 dní po oplodnení v prípade mužského plodu a 80 dní po oplodnení v prípade ženského plodu. A čím je to dieťa prvé dni po počatí? Ničím? Myslím si, že to, čo Tomáš napísal, ho vo večnosti znepokojuje. Aj keď treba vedieť, že toto tvrdenie prevzal od Aristotela, ktorý bol vtedy veľkou autoritou. Tomáš sa teda nechal ovplyvniť jeho tvrdeniami a urobil chybu.“

Prešlo veľa času, kým som pochopil, že dieťa v lone matky je živým človekom nie od chvíle, keď sa prvý raz nadýchne, ako nás učili komunistickí profesori, ale od chvíle, keď sa stane ľudským embryom, teda od spojenia spermie s vajíčkom (...).

Ťažko hovoriť o štatistikách, lebo na zabíjanie detí v lonách matiek sa používajú aj iné prostriedky, ako špirály alebo tabletky RU 486, ktoré sú oficiálne zaradené medzi antikoncepčné prostriedky. Starci z hory Athos, s ktorými som sa rozprával, delia antikoncepciu na hriešnu a diabolskú. Hriešna je tá, ktorá zabraňuje spojeniu spermie s vajíčkom. Diabolská je zas tá, ktorá zabíja už počaté dieťa. A práve to spôsobuje špirála a tabletky ako RU 486. Špirála účinkuje ako meč, ktorý odtne malú ľudskú bytosť od zdroja výživy v maternici. Je to strašná smrť. Človek umiera od hladu v miestnosti plnej jedla.“

Grzegorz Górny ■

Táto reportáž bola uverejnená v skrátenej forme 1. decembra 2003 v poľskom denníku Rzeczpospolita.